

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 65/2016-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2016 prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], pre namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. IV/3 Gn 114/15/1000, sp. zn. IV/3 Gn 116/15/1000 a sp. zn. IV/3 Gn 117/15/1000 a postupom Krajskej prokuratúry Žilina a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaniach vedených pod sp. zn. IV/3 Gn 114/15/1000, sp. zn. IV/3 Gn 116/15/1000 a sp. zn. IV/3 Gn 117/15/1000 a postupom Krajskej prokuratúry Žilina (ďalej len „krajská prokuratúra“).

Sťažovateľ v dôvodoch svojej sťažnosti uviedol, že 25. januára 2015 adresoval generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podanie „*vo veci podozrenia zo zneužívania právomoci verejných činiteľov*“. Oznámením generálnej prokuratúry č. k. IV/3 Gn 116/15/1000-4 a č. k. IV/3 Gn 117/15/1000-4 zo 6. februára 2015 bol sťažovateľ vyrozumý o postúpení časti jeho podania z 25. januára 2015 na ďalšie konanie a priame vybavenie krajskej prokuratúre. Krajská prokuratúra mu spôsob vybavenia jeho podnetu až do podania sťažnosti ústavnému súdu neoznámila.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že tiež „*obdržal Oznámenie GP SR zo dňa 03. 02. 2015, spis. zn. IV/3 Gn 114/15/1000-4*“, v ktorom sa uvádza, že bude o spôsobe vybavenia jeho podania z 25. januára 2015 „*v časti, týkajúcej sa trestnej veci, vedenej na KP Žilina pod spis. zn. 1 Kn 226/09/5500, na OP Žilina pod spis. zn. 1 Pn 332/14/5511 a na OR PZ Žilina pod spis. zn. ČVS: ORP-P-473/OVK-ZA-2009 vyrozumý v zákonnej lehote*“, pričom ani v tomto prípade vyrozumý o spôsobe vybavenia jeho podnetu až do podania sťažnosti ústavnému súdu nebol.

Všetky svoje prezentované námietky proti postupu generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho podania uviedol sťažovateľ v podaní z 27. apríla 2015, ktoré adresoval prokurátorovi generálnej prokuratúry príslušnému konať vo veci vedenej pod sp. zn. IV/3 Gn 114/15/1000, pričom ani toto jeho podanie nebolo v čase podania sťažnosti ústavnému súdu vybavené.

V závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom generálnej prokuratúry a krajskej prokuratúry vo všetkých namietaných konaniach a generálnej prokuratúre a krajskej prokuratúre prikázal vo veci konať a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 € od krajskej prokuratúry a 3 000 € od generálnej prokuratúry.

Sťažovateľ požiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstata námietok sťažovateľa týkajúcich sa ním namietaného porušenia označených práv je založená na nečinnosti generálnej prokuratúry a krajskej prokuratúry vo veci jeho podania z 25. januára 2015.

Z príloh sťažnosti podanej ústavnému súdu je možné ustáliť, že sťažovateľ sa podaním z 25. januára 2015 adresovaným generálnemu prokurátorovi nazvaným „*Podozrenia zo zneužívania právomoci verejných činiteľov*“ domáhal vo viacerých trestných veciach preskúmania postupu orgánov činných v trestnom konaní a prokurátorov okresnej prokuratúry, resp. krajskej prokuratúry. Vo vzťahu k obsahu sťažnosti adresovanej ústavnému súdu išlo o trestnú vec vedenú na krajskej prokuratúre pod sp. zn.

1 Kn 226/09/5500, na Okresnej prokuratúre Žilina pod sp. zn. 1 Pn 332/14/5511 a sp. zn. 1 Pn 753/13 a na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Žilina pod sp. zn. ČVS: ORP-P-473/OVK-ZA-2009 a ČVS: ORP-1083/OVK-ZA-2010. Následne sťažovateľ podaním z 27. apríla 2015, ktoré adresoval prokurátorovi generálnej prokuratúry konajúcemu vo veci vedenej pod sp. zn. IV/3 Gn 114/15/1000, reagoval na spôsob vybavenia jeho podania z 25. januára 2015 v relevantnej časti zo strany generálnej prokuratúry.

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa porušenia jeho označených základných práv a práv postupom krajskej prokuratúry

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb za presne vymedzených procesných podmienok vrátane kvalifikovaného podania, ktorého náležitosti sú bližšie ustanovené v čl. 127 ústavy a § 20 ods. 1 a 2, § 49, § 50, § 53 ods. 1 a § 56 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ žiadnym spôsobom neoznačil konanie vedené na krajskej prokuratúre, v rámci ktorého malo dôjsť k porušeniu jeho označených základných práv a práv, a sťažnosť preto bolo možné

odmietnuť v tejto časti aj pre nesplnenie predpísaných náležitostí. Ústavný súd sťažovateľa na odstránenie tohto nedostatku podania nevyzýval, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že sťažnosť je v tejto časti možné odmietnuť aj pre jej neprípustnosť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor, preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí..., prokurátorov, vyšetrovateľov... v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o prokuratúre podnet možno podať na ktorejkoľvek prokuratúre.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Podľa § 54 ods. 2 písm. c) zákona o prokuratúre na účely konania podľa tohto zákona alebo osobitného zákona a na vybavenie podnetu sa nadriadeným prokurátorom rozumie príslušný krajský prokurátor, ak ide o okresného prokurátora alebo prokurátora okresnej prokuratúry.

Ústavný súd považuje podnet, ako aj opakovaný podnet podľa zákona o prokuratúre za účinné prostriedky nápravy, vyčerpaním ktorých pred podaním sťažnosti ústavnému súdu

sa možno domôcť ochrany svojich práv (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, III. ÚS 24/2012).

Ústavný súd už aj v iných konaniach (napr. III. ÚS 235/07, III. ÚS 157/08) vyslovil opakovane právny názor, že vynechanie týchto prostriedkov nápravy (podnetu, opakovaného podnetu) v sústave orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia, ktoré by účinne napomohli odstráneniu namietaného porušenia práv (m. m. napr. I. ÚS 186/05).

Pokiaľ ide o časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta nevybavenie svojich podnetov zo strany krajskej prokuratúry, ktorej bolo vybavenie jeho podania kvalifikovaného ako podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre postúpené generálnou prokuratúrou z dôvodu príslušnosti (oznámenie generálnej prokuratúry č. k. IV/3 Gn 116/15/1000-4 zo 6. februára 2015 a č. k. IV/3 Gn 117/15/1000-4 zo 6. februára 2015), ústavný súd konštatuje, že v tomto prípade mal sťažovateľ možnosť domáhať sa preskúmania zákonnosti postupu krajskej prokuratúry prostredníctvom opakovaného podnetu v zmysle citovaných ustanovení zákona o prokuratúre, a to pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. V okolnostiach prípadu možno podľa názoru ústavného súdu totiž opakovaný podnet považovať za iný právny prostriedok ochrany podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý zákon o prokuratúre sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje a na ktorého použitie je podľa uvedených predpisov oprávnený.

Sťažovateľ nepredložil ku svojej sťažnosti žiaden dôkaz o podaní opakovaného podnetu, prípadne ďalšieho opakovaného podnetu, ani uplatnenie týchto prostriedkov netvrdil, preto ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa porušenia jeho označených základných práv a práv postupom generálnej prokuratúry v konaniach vedených pod sp. zn. IV/3 Gn 116/15/1000 a sp. zn. IV/3 Gn 117/15/1000

Základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takým orgánom môže byť aj generálna prokuratúra. Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu [§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre], pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovelí (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno považovať samu osebe skutočnosť, že prokuratúra podnetu, resp. opakovanému podnetu nevyhoví podľa predstáv jeho pisateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietaný postup generálnej prokuratúry vo veciach vedených pod sp. zn. IV/3 Gn 117/15/1000 a sp. zn. IV/3 Gn 116/15/1000, ústavný súd z obsahu príloh sťažnosti zistil, že sťažovateľovo podanie bolo vybavené postúpením veci z dôvodu príslušnosti krajskej prokuratúre a v namietanej veci teda generálna prokuratúra (v rozsahu postúpenia) ďalej nekonala. Takýto postup generálnej prokuratúry, ktorý vyplýva z § 33 ods. 3 zákona o prokuratúre, je tiež potrebné považovať za vybavenie sťažovateľovho podnetu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoj právny názor, podľa ktorého postup orgánu verejnej moci v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv garantovaných ústavou a ani práv garantovaných Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd či inou kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

Pokiaľ sťažovateľ nesúhlasil so spôsobom vybavenia jeho podnetu, mal možnosť domáhať sa nápravy prostredníctvom opakovaného podnetu podľa § 33 ods. 3 zákona o prokuratúre, resp. ďalšieho opakovaného podnetu. O uplatnení týchto prostriedkov sťažovateľ nepredložil ústavnému súdu žiadne dôkazy ani ich uplatnenie vo svojej sťažnosti netvrdil. Ich nevyužitie má za následok odmietnutie sťažnosti aj v tejto časti už pri jej predbežnom prerokovaní ako neprípustnej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa porušenia jeho označených základných práv a práv postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/3 Gn 114/15/1000

Vo vzťahu k postupu generálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. IV/3 Gn 114/15/1000, kde sťažovateľ tvrdí, že do podania sťažnosti ústavnému súdu nebol o spôsobe vybavenia tejto časti jeho podania vyrozumený, ústavný súd konštatuje, že toto tvrdenie sťažovateľa nemá oporu v dôkazoch, ktoré ako prílohy k sťažnosti doručil sťažovateľ ústavnému súdu. Súčasťou príloh sťažnosti je aj podanie sťažovateľa z 27. apríla 2015 adresované prokurátorovi generálnej prokuratúry práve v súvislosti s konaním vedeným na generálnej prokuratúre pod sp. zn. IV/3 Gn 114/15/1000. Z obsahu tohto podania je zrejmé, že sťažovateľovi bola v jeho veci doručená odpoveď na jeho podnet, a to č. k. IV/3 Gn 114/15/1000-7 z 9. februára a č. k. IV/3 Gn 114/15/1000-11 z 27. februára 2015. Podaním z 27. apríla 2015 sťažovateľ reaguje práve na spôsob, akým bol jeho podnet z 25. januára 2015 v relevantnej časti vybavený listom generálnej prokuratúry č. k. IV/3 Gn 114/15/1000-11 z 27. februára 2015.

Pokiaľ sťažovateľ namieta nevybavenie svojho podnetu z 27. apríla 2015 generálnou prokuratúrou, ústavný súd poukazuje na znenie § 33 ods. 1 zákona o prokuratúre, podľa ktorého je prokurátor povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov od jeho podania, pričom v odôvodnených prípadoch môže o predĺžení tejto lehoty rozhodnúť nadriadený prokurátor. Sťažovateľ neuvádza, kedy svoj podnet z 27. apríla 2015 podal generálnej prokuratúre,

avšak z dátumu jeho vyhotovenia je zrejmé, že tak mohol urobiť najskôr v tento deň. V takomto prípade by lehota na vybavenie tohto podnetu sťažovateľa uplynula najskôr 27. júna 2015. Svoju sťažnosť ústavnému súdu však sťažovateľ aj vo vzťahu k nevybaveniu tohto podnetu doručil už 18. mája 2015, teda celkom zjavne ešte pred uplynutím lehoty na vybavenie jeho podnetu.

Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci generálnej prokuratúry vo veci podania sťažovateľa z 27. apríla 2015 predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu v tejto časti ešte pred vybavením jeho podnetu generálnou prokuratúrou za predčasné (m. m. IV. ÚS 228/2010, IV. ÚS 311/2010).

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní podľa zásady ratio temporis odmietol aj túto časť sťažnosti ako neprípustnú (predčasne podanú, napr. IV. ÚS 109/2012) podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ požiadal aj o ustanovenie advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd pri predbežnom prejednaní tejto sťažnosti nepovažoval za potrebné ustanoviť sťažovateľovi právneho zástupcu z radov advokátov z dôvodu, že v návrhu ide o zrejmé bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavných práv (IV. ÚS 140/07).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tej časti sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2016